

SIN-NL Mr Sophie Hankes in Spitsnieuws 15 december 2011

<http://www.spitsnieuws.nl/archives/binnenland/2011/12/angst-voor-medische-fouten>
(foto)

Angst voor medische fouten

Het vernietigende rapport van de Nationale Ombudsman over de zaak baby Jelmer doet het imago van de gezondheidszorg, inclusief die van de inspectie, bepaald geen goed.

Het Universitair Medisch Centrum Groningen en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) hebben op 'schokkende wijze' gefaald in het ophelderen naar wat er misging bij de ingreep bij de baby Jelmer. Het jongetje liep in 2007, kort na zijn geboorte, bij een darmoperatie een hersenbeschadiging op en raakte zwaar geestelijk en lichamelijk gehandicapt.

De opstelling van het ziekenhuis richting de ouders die jaren vochten voor helderheid over de omstandigheden waaronder dit kon gebeuren, was 'kil, afstandelijk en zelfs berekenend'. En de Inspectie, die juist de kwaliteit van de zorg moet bewaken, heeft 'met ongekende traagheid, gebrek aan transparantie en gebrek aan professionaliteit' gehandeld. Het zijn zeldzaam harde woorden die vallen in het rapport van de nationale ombudsman, dat gisteren verscheen.

Het vertrouwen van de Nederlander in de gezondheidszorg had de afgelopen maanden toch al een knauw gekregen door diverse berichten in de media. Eerder deze week werd bekend dat aanhoudende fricties tussen specialisten en artsen van de intensive care van VU Medisch Centrum resulteren in medische missers. In oktober bleek uit een verontrustend rapport van ledenorganisatie VvAA dat driekwart van de specialisten en negentig procent van de huisartsen fouten maakt. En deze zomer leverde een tijdelijk meldpunt voor medische missers van de Consumentenbond binnen zeven weken 1900 klachten op.

„Mensen willen vooral worden gehoord”, zegt Sandra de Jong van de Consumentenbond. „Uit ons onderzoek bleek dat slechts in één op de tien gevallen excuses werden aangeboden.” Daarom zet de bond zich met name in om de rechtspositie van patiënten te verbeteren. Minister Schippers (Volksgezondheid) liet vorige week weten positief te zijn over de aanbevelingen en wil deze verwerken in de Wet cliëntenrechten zorg (Wcz). Daardoor kunnen volgens De Jong grote stappen worden gemaakt. „Als een dossier nu niet compleet is, moet een gedupeerde patiënt zelf bewijzen dat een arts een fout heeft gemaakt. Dat wordt omgedraaid. De arts moet zijn dossier op orde hebben en anders moet hij bewijzen onschuldig te zijn. Ook komen er wettelijke protocollen voor de afhandeling van klachten en komen er meer geschillencommissies. „Nu moeten patiënten in veel gevallen naar een tuchtraad en dat is voor veel mensen een hoge drempel.” Op dit moment hebben alleen ziekenhuizen en verpleeghuizen zo'n commissie.

Volgens de Consumentenbond zijn dit jaar bijna tweeduizend mensen overleden door medische fouten en liepen veertigduizend mensen gezondheidsschade op. Niet alle artsen verdoezelen hun fouten. Uit het onderzoek van de VvAA bleek dat in negen van de tien gevallen medische missers tot aanpassingen in werkwijze leiden. En er bestaan tegenwoordig 'met de billen bloot-colleges' waarin artsen voor een volle zaal vertellen hoe ze ergens de mist in zijn gegaan.

Een eerste stap, stelt juriste Sophie Hanks, die zelf in 2000 als gevolg van ‘experimentele neurochirurgie’ invalide raakte. „Het is te hopen dat de zaak van baby Jelmer, hoe intens verdrietig ook, in ieder geval Nederland wakker schudt”, vindt ze. Hanks heeft, als voorzitter van SIN-NL, voor slachtoffers van medische fouten sinds een jaar of zes een eigen meldpunt.

Zij ziet de oplossing in een klein instituut waar mensen zich met individuele gevallen kunnen melden. „Daar moet per direct gekeken worden naar wat er fout is gegaan. De betreffende arts moet er bij worden gehaald en er moet direct, wanneer de patiënt of het in geval van een kind de ouders daartoe in staat zijn, alles worden nagelopen en voor zover mogelijk gecorrigeerd. Er zou gewerkt moeten worden volgens het vertel-en-herstelprincipe.”

Voorlopig adviseert ze iedereen die binnenkort een medische ingreep staat te wachten, alles vooraf en erna zoveel mogelijk op papier te laten zetten. En om zo vaak mogelijk een familielid of vriend mee te nemen naar een consult. Hanks: „Helaas geldt: ook iemand in een witte jas, moet je niet zomaar vertrouwen.”

Maar de Inspectie voor de Gezondheidszorg laat zich niet zomaar op een zijspoor zetten. De organisatie erkent dat het in deze zaak heeft gefaald. Maar de IGZ verzet zich tegen de conclusie van de Ombudsman dat de inspectie structureel slecht functioneert. Dat het eerste rapport over wat Jelmer is overkomen ruim drie jaar op zich liet wachten, had volgens de inspectie te maken met ‘het grote aantal meldingen en calamiteiten in de zorg’ van de afgelopen jaren. Nu de organisatie volgend jaar mag uitbreiden, zou dat probleem zijn opgelost.